

המבחן של שאשא-ביטון

מאמר המערכת 13.08.2021 00:01

שופטי בג"ץ החליטו אתמול פה אחד לפסול את החלטתו של יואב גלנט שלא להעניק את פרס ישראל בתחום המתמטיקה ומדעי המחשב לפרופ' עודד גולדרייך. החלטה נוספת, הפעם תוך חילוקי דעות, היתה להחזיר את העניין לשרת החינוך, יפעת שאשא-ביטון, שתידרש כעת להחליט אם לאשר את קביעת ועדת השופטים להעניק את הפרס היוקרתי למדען ממכון ויצמן. פסק הדין, הנסמך על החלטות קודמות בעתירות דומות נגד מקבלי פרסי ישראל, משרטט לשאשא-ביטון את הדרך שבה עליה ללכת: לתת את הפרס לגולדרייך. ראוי כי שרת החינוך תבהיר זאת בהקדם.

שלושת שופטי בג"ץ לא חסכו ביקורת מגלנט, ופירקו בשיטתיות כל טענה של השר לשעבר. "יש להבחין בין דעותיו האישיות של מקבל הפרס, גם אם מקוממות וקיצוניות ושנויות במחלוקת, לבין הנושא המקצועי המסור לוועדת הפרס", הזכיר השופט יצחק עמית, שכתב את פסק הדין המרכזי. השופט נעם סולברג ציין, כי גלנט "בחר לפעול בדרך שאינה עולה בקנה אחד עם ההלכה הפסוקה".

השופטים הבהירו שאין לקבל את הסמכויות שגלנט ניכס לעצמו כשהחליט, לראשונה בתולדות פרס ישראל, שלא לאמץ את החלטת ועדת השופטים. החלטות כאלה אינן אמורות להתקבל בהתאם לגחמות פוליטיות. לצד זאת, יש להצר על שאותם שופטים גם איפשרו, בהחלטה קודמת, את ההרחקה דה-פקטו של גולדרייך מהטקס השנתי של פרס ישראל. מטרידה גם העובדה כי היועמ"ש והשופטים סבורים כי במקרים מסוימים, התבטאויות נגד אוניברסיטת אריאל יכולות להצדיק שלילת הפרס.

בתחילת יולי, לקראת ההכרעה בבג"ץ, הודיעה שאשא-ביטון כי לא תתערב בהחלטה למנוע מגולדרייך את הפרס. ניסיון ההתחמקות הותיר רושם שהשרה מתקשה להבין את העקרונות הממלכתיים, או חמור מכך — בחרה לשתף פעולה, בגלגול עיניים מתחסד, עם המקארתיזם נוסח גלנט. במקום לקבל את ההחלטה המתבקשת בעצמם, העדיפו שניים משלושת השופטים לגלגל אותה לשרה. הגיע הזמן שתתקן את החלטתה הראשונה, ותקבע כי פרס ישראל יוענק לפרופ' גולדרייך. אסור לה להיכשל במבחן זה.